

## МОНІТОРИНГ ОЦІНЮВАННЯ ЗДОБУВАЧАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ «МАРКЕТИНГ»

Метою моніторингу було оцінювання здобувачами вищої освіти академічної доброчесності за спеціальністю «Маркетинг». Анкетування проведено в 1 семестрі 2019-2020 навч. року.

Учасники анкетування – здобувачі вищої освіти, які навчаються за спеціальністю «Маркетинг».

Респондентам було запропоновано відповісти на шість питань, що оцінювали: якість освіти, рівень корупції в університеті, недоброчесність в процесі навчання; колективи кафедр, що є взірцем доброчесності. За результатами проведення анкетування керівництво ТДАТУ, факультету (інституту), кафедри може застосовувати різні форми адміністративного впливу та вживання корегувальних дій.

Всього опитано **49 респондентів** (здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр» і «Магістр»), контингент яких представлено на рисунку 1. Результати було опрацьовано за допомогою програмного забезпечення Microsoft Excel (з допустимою похибкою вимірювання 0,1%).

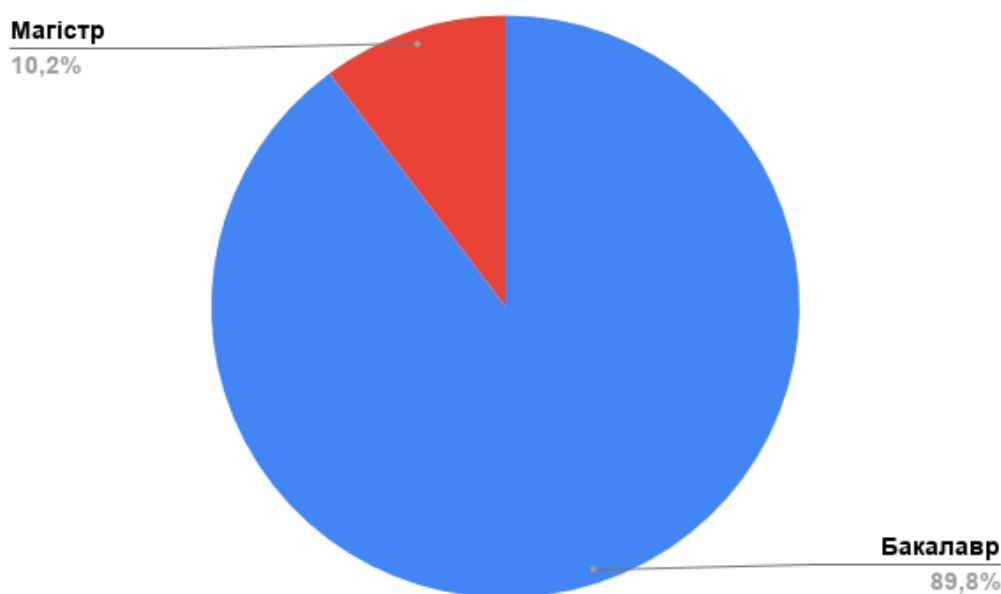


Рисунок 1 - Контингент респондентів (у відсотках)

1. Здобувачам було запропоновано оцінити *якість освіти, яку вони отримують в ТДАТУ* за наступною шкалою (рівні): дуже низький; загалом низький; середній; загалом достатньо високий; дуже високий. Результати опрацювання відповідей респондентів наведені на рисунку 2.

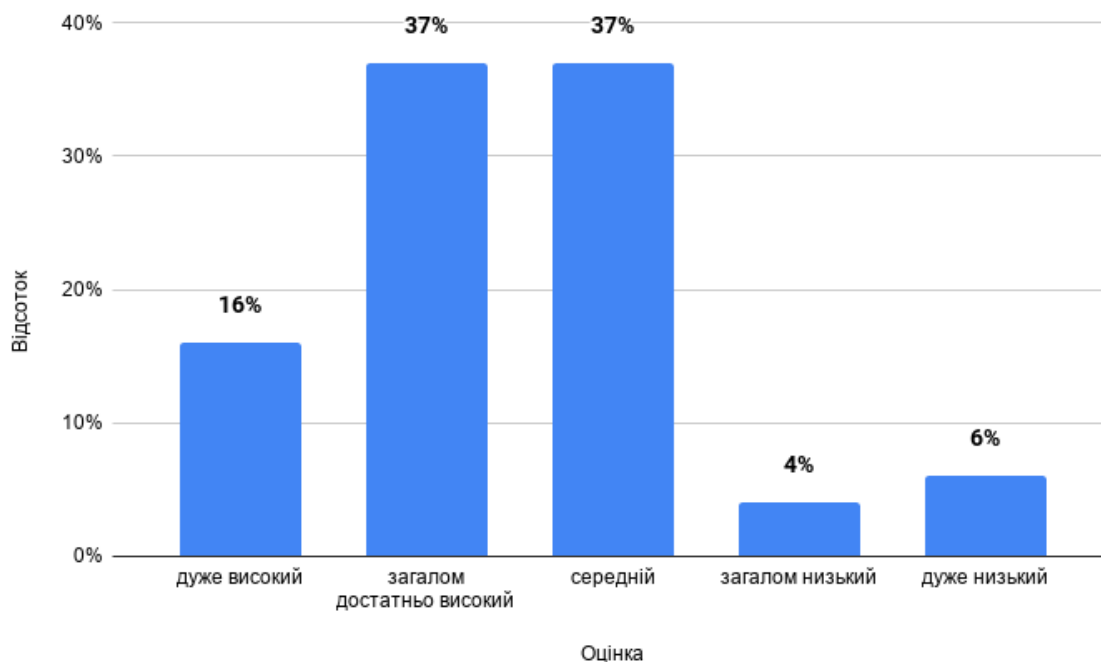


Рисунок 2 - Оцінювання якості освіти в ТДАТУ здобувачами вищої освіти (у відсотках)

З аналізу рисунку 2 не важко пересвідчитися у достатньо високій оцінці якості освіти в ТДАТУ, а саме рівні «дуже високий» 16% та «загалом достатньо високий» 37%.

2. Здобувачам вищої освіти було запропоновано оцінити корупцію в університеті за наступною шкалою: ні, не стосуються зовсім; частково стосуються, але часто викладачів провокують самі студенти; стосуються частково, і "ініціатива" належить деяким викладачам; корупція у нас масове явище, у якому задіяні усі - і студенти, і викладачі. Результати опрацювання відповідей респондентів наведені на рисунку 3.

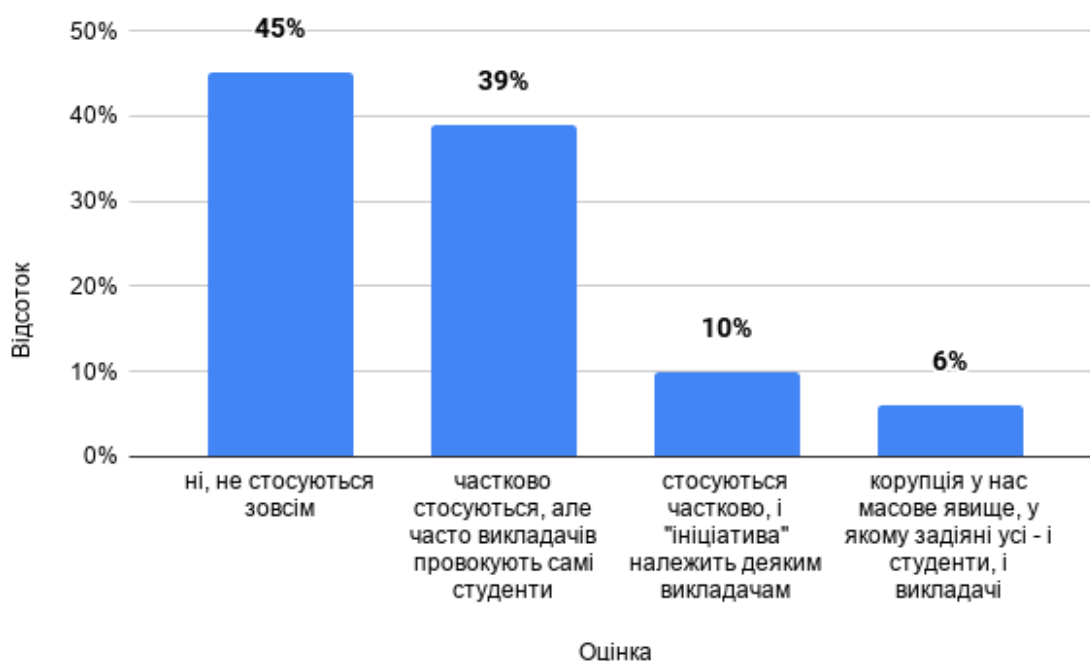


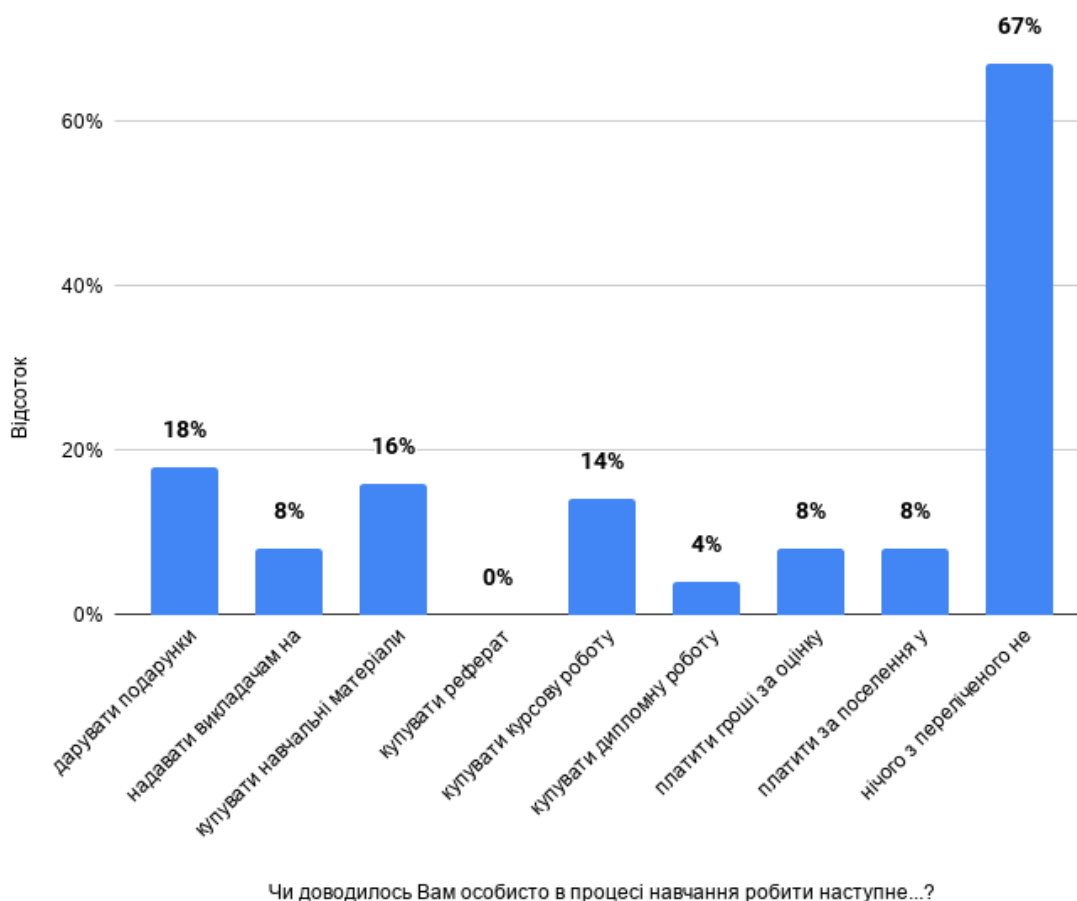
Рисунок 3 - Оцінювання здобувачами вищої освіти рівня корупції в університеті (у відсотках)

Аналіз рисунку 3 показує, що 45% респондентів відповіли «ні, не стосуються зовсім» та 39% - «частково стосуються, але часто викладачів провокують самі студенти»

3. Здобувачам вищої освіти було запропоновано відповісти на питання: «Чи доводилось Вам особисто в процесі навчання робити наступне...?». Варіанти відповідей були наступні (кількість відповідей не обмежено):

- дарувати подарунки викладачам
- надавати викладачам на послуги кафедри
- купувати навчальні матеріали кафедри
- купувати реферат
- купувати курсову роботу
- купувати дипломну роботу
- платити гроші за оцінку
- платити за поселення у гуртожиток
- нічого з переліченого не доводилося робити

Результати опрацювання відповідей респондентів наведені на рисунку 4.



Чи доводилось Вам особисто в процесі навчання робити наступне...?

Рисунок 4 - Оцінювання здобувачами вищої освіти дій щодо питань недоброчесності в університеті (у відсотках)

Аналіз рисунку 4 показує відповідь респондентів на 67%, що ніяких дій щодо питань недоброчесності в університеті їм не доводилось робити. Здобувачам не доводилось жодного разу платити за реферат.

4. В продовженні попереднього питання здобувачам вищої освіти було запропоновано відповісти на питання: «Якщо Ви особисто робили щось з вище переліченого, то з якою метою?». Варіанти відповідей були наступні (кількість відповідей не обмежено):

- для того, щоб вступити до ЗВО
- для того, щоб отримати потрібну оцінку
- для того, щоб не здавати лабораторні і практичні роботи
- для того, щоб не робити особисто курсову роботу
- для того, щоб не робити особисто дипломну роботу
- це був «знак вдячності»
- в мене не було вибору, я діяв під тиском вимог викладача

Результати опрацювання відповідей респондентів наведені на рисунку 5.

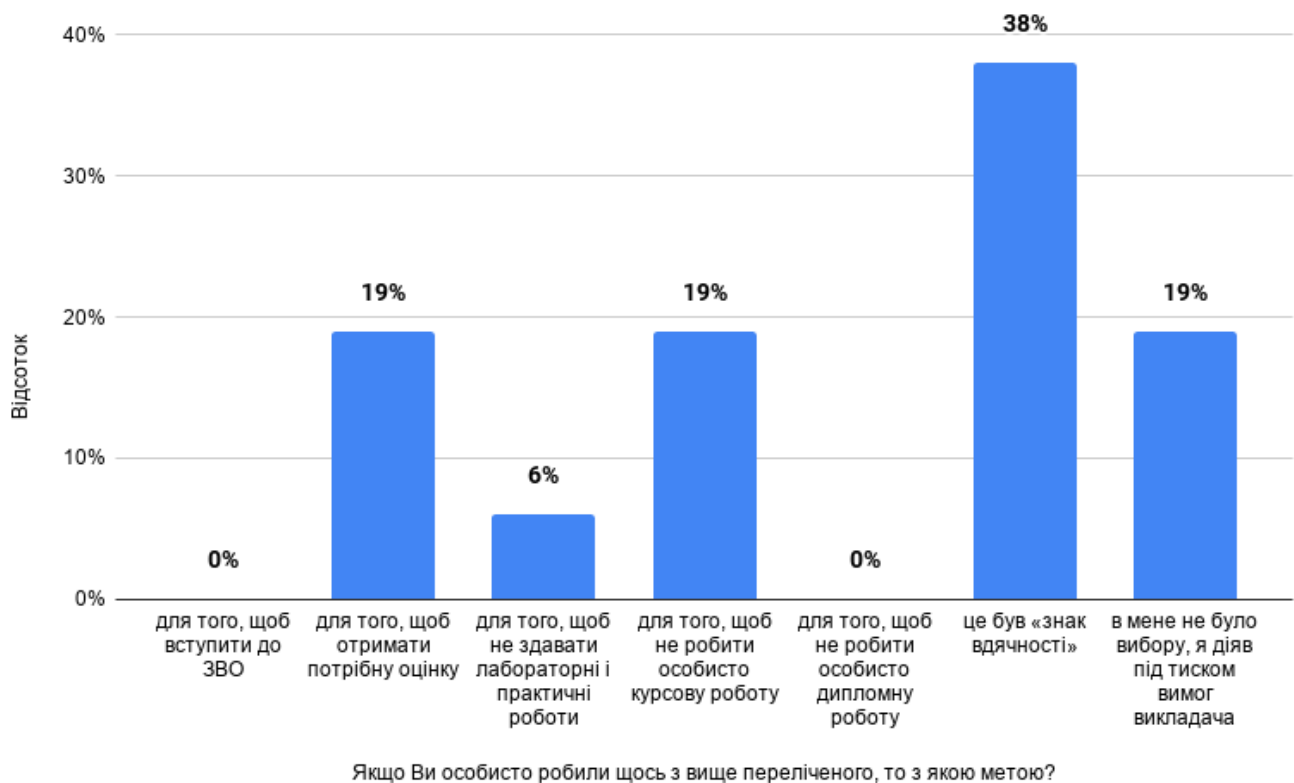


Рисунок 5 - Результати опрацювання відповідей 33% (див. рис. 4) респондентів (у відсотках)

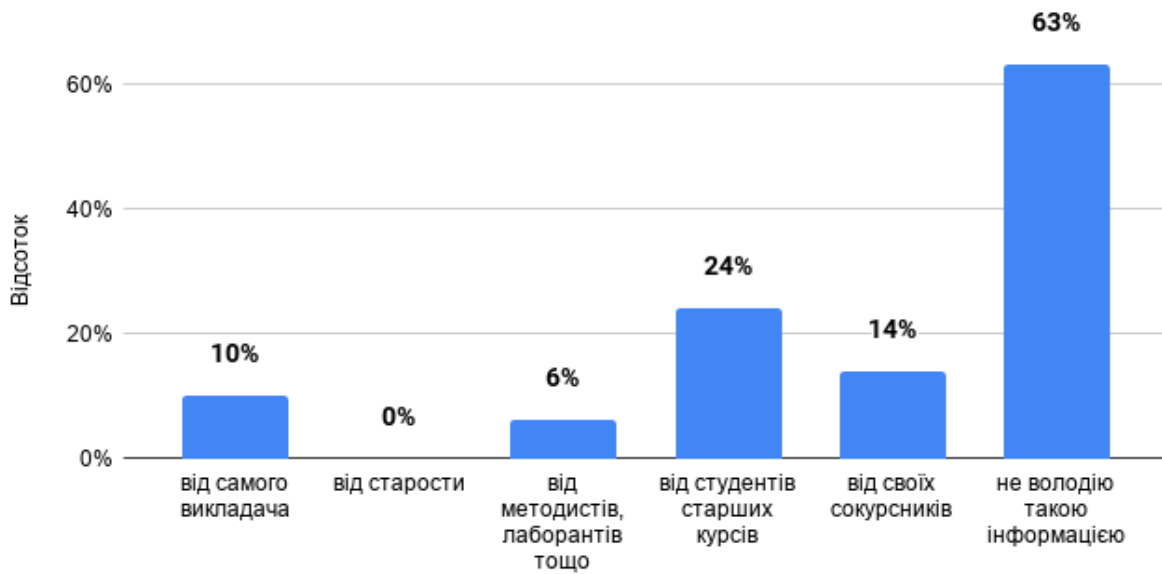
Аналіз рисунку 5 показує, що 38% респондентів робили вище перелічені дії (див. рис. 4) щодо питань недоброчесності в «знак вдячності» та жодних для того, щоб вступити до ЗВО й не робити особисто дипломну роботу.

5. Здобувачам вищої освіти було запропоновано відповісти на питання: «В який спосіб можна дізнатися про існування можливості «купити» оцінку?». Варіанти відповідей були наступні (кількість відповідей не обмежено):

- від самого викладача
- від старости
- від методистів, лаборантів тощо
- від студентів старших курсів

- від своїх сокурсників
- не володію такою інформацією

Результати опрацювання відповідей респондентів наведено на рисунку 6.

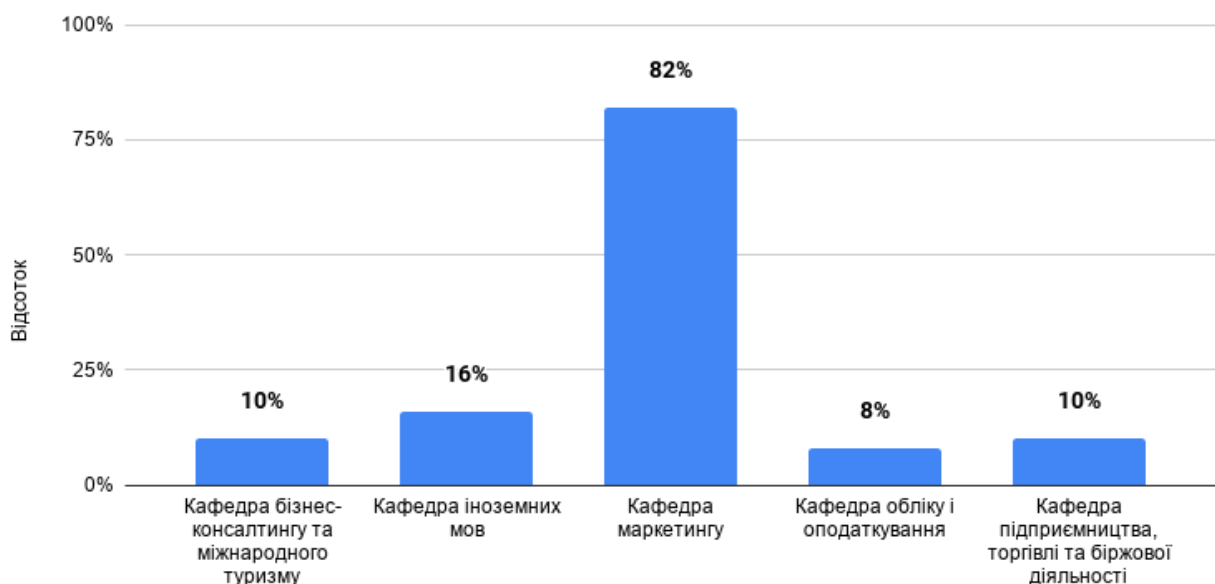


В який спосіб можна дізнатися про існування можливості «купити» оцінку?

Рисунок 6 - Результати опрацювання відповідей респондентів (у відсотках)

З рисунку 6 видно, що 63% здобувачів вищої освіти не володіють інформацією щодо існування можливості «купити» оцінку та 24% дізнаються від студентів старших курсів.

6. Здобувачам вищої освіти було запропоновано відповісти на питання: «Коллективи яких кафедр, на Ваш погляд, є взірцем доброчесності та дотримання професійної етики?» (кількість відповідей не обмежено). Результати опрацювання відповідей респондентів наведено на рисунку 7.



Коллективи яких кафедр, на Ваш погляд, є взірцем доброчесності та дотримання професійної етики?

Рисунок 7 - Результати опрацювання відповідей респондентів (у відсотках)

Аналіз рисунку 7 показує, що кафедра «Маркетинг» є взірцем доброчесності та дотримання професійної етики у 82% опитаних здобувачів вищої освіти «Бакалавр» та «Магістр». Кафедра іноземних мов отримала 16% голосів. В діаграму на рисунку 7 не ввійшли кафедри, які отримали менше 8%:

- по 6%: вищої математики і фізики; фінансів, банківської справи і страхування; менеджменту;
- по 4%: фізичного виховання і спорту, суспільногуманітарних наук;
- по 2%: рослинництва ім. професора В.В. Калитки, обладнання переробних і харчових виробництв ім. професора Ф.Ю. Ялпачика; публічного управління, адміністрування та права

## **Висновки**

Закон України «Про освіту», зокрема, стаття 42 «Академічна доброчесність», та результати моніторингу оцінювання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти зі спеціальності «Маркетинг» дозволяють зробити наступні висновки:

1. Опитано 49 респондентів з числа здобувачів спеціальності «Маркетинг» ступенів вищої освіти «Бакалавр» і «Магістр», що є достатньою кількістю для аналізу та висновків про академічну доброчесність.

2. Для характеристики показника «академічна доброчесність» респондентам було запропоновано 6 питань, за якими досліджувались якість освіти, рівень корупції в університеті, недоброчесність в процесі навчання та визначались колективи кафедр, що є взірцем доброчесності.

3. Опрацювання відповідей респондентів показали наступні результати:

- 53% з опитаних визнають якість освіти високою, 10% - низькою, що вказує на достатньо високу оцінку якості освіти в університеті.

- відсутність корупції в університеті визнають 45% респондентів, 39% відзначають факти провокаційного характеру з боку студентів до корупційних дій, що вимагає здійснення профілактичної роботи з недопущення реалізації впливу у будь-якій формі (прохання, умовляння, вказівка, погроза, примушування тощо) на науково-педагогічного працівника з метою здійснення ним необ'єктивного оцінювання результатів навчання.

- 67% респондентів вказали, що ніяких дій щодо питань недоброчесності в університеті їм не доводилось робити. При опитуванні іншої частини респондентів (33%) про мету недоброчесних дій, 38% вказали на характер дій - «знак вдячності». 63% здобувачів визнали, що взагалі не володіють інформацією про можливість незаконного отримання оцінки за навчання, що вказує на відсутність ознак системності у порушеннях. Проведений аналіз дає можливість оцінити високий рівень академічної доброчесності в університеті.

4. Опрацювання відповідей респондентів щодо колективів кафедр, які є взірцем доброчесності та дотримання професійної етики показали такі результати: у

82% опитаних здобувачів вищої освіти «Бакалавр» та «Магістр» кафедра «Маркетинг» є взірцем доброчесності та дотримання професійної етики. Кафедра іноземних мов отримала 16% голосів. Найнижчими показниками відзначено кафедри вищої математики і фізики; фінансів, банківської справи і страхування; менеджменту - по 6%; по 4% - фізичного виховання і спорту та суспільногуманітарних наук; по 2% - рослинництва ім. професора В.В. Калитки, обладнання переробних і харчових виробництв ім. професора Ф.Ю. Ялпачика; публічного управління, адміністрування та права.

5. На підставі проведеного моніторингу для уникнення можливості академічної недоброчесності рекомендувати:

- посилити контроль з боку завідувачів кафедр і гарантів ОПП за об'єктивністю оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти;

- проведення регулярних заходів зі здобувачами вищої освіти щодо унеможливлення допущення академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації, фальсифікації та списування, зокрема, додаткових занять про порядок цитувань, посилення на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей;

- проведення роз'яснювальних бесід з учасниками освітнього процесу щодо унеможливлення надання та отримання чи пропозиції коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі;

- здійснювати заходи щодо унеможливлення презентації різними особами робіт з однаковим змістом як результатів навчальної чи наукової діяльності;

- не допускати перевищення повноважень під час навчально-виховної, трудової діяльності або проведення наукових досліджень;

- проводити роз'яснювальні заходи серед всіх учасників освітнього процесу щодо дотримання вимог Антикорупційної програми та Кодексу честі ТДАТУ.

Декан факультету економіки та бізнесу  
к.е.н., доцент

С.В.Карман

Завідувач відділу МЯОД ТДАТУ,  
к.т.н, доцент

Р.В.Скляр